

ЖАДАН Т.А., к.е.н., доц. каф. ЕАтаО, НТУ «ХПІ»
АННАЄВ М., студент, НТУ «ХПІ»

СУТНІСТЬ, ЗНАЧЕННЯ ТА НЕОБХІДНІСТЬ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВА

В сучасних умовах господарювання економіки нашої країни найважливішим критерієм ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства є прибуток, який виступає головним джерелом його функціонування та розвитку. В той же час, як свідчать данні Державної служби статистики України, в останні роки відбувається погіршення фінансового стану вітчизняних підприємств. Так, за 2010-2015 рр. кількість промислових підприємств, які отримали чистий збиток, скоротилась з 43% у 2010 р. до 27,4% у 2015 р. (або на 15,6%), а отриманий ними чистий збиток навпаки збільшився в 6,8 рази до 263,6 млрд. грн. у 2015 р. Загальний фінансовий результат (сальдо) після

оподаткування промислових підприємств за цей період знизився майже в 16,2 рази і у 2015 р. мав негативне значення на рівні 188,3 млрд. грн. За таких умов вагомим значення набуває пошук ефективних інструментів внутрішнього контролю за процесом формування, розподілу і використання фінансових результатів підприємства, одним із яких виступає обліково-аналітичне забезпечення.

Необхідність обліково-аналітичного забезпечення внутрішнього контролю фінансових результатів впливає із потреб власників, держави і найманих працівників в інформації (системі показників), яка надасть їм можливість виявити закономірності й тенденції формування фінансових результатів, встановити та оцінити основні фактори, що позитивно чи негативно впливають на процес формування, розподілу і використання прибутку, виявити резерви його збільшення і, таким чином, покращити фінансовий стан підприємства.

Аналіз наукової економічної літератури дозволив виділити ряд підходів до трактування сутності понять «фінансові результати», «внутрішній контроль» та «обліково-аналітичне забезпечення». Досить поширеними точками зору серед науковців є тлумачення внутрішнього контролю як: завершального етапу управлінської діяльності; системи спостережень і перевірки; процесу; зворотного зв'язку; функції управління тощо [1, 2]. Що стосується поняття «обліково-аналітичне забезпечення», то всю сукупність поглядів можна розділити на три підходи. Згідно першого підходу під ним розуміється сукупність облікових та аналітичних процесів; другого - система збору, обробки, узагальнення, подання та аналізу фінансової інформації; третього - сукупність методів, принципів і процедур, застосування яких дозволяє отримати обліково-аналітичну інформацію [3-5].

Отже, узагальнення та систематизація існуючих підходів до трактування сутності понять «фінансові результати», «внутрішній контроль» та «обліково-аналітичне забезпечення» дозволяє сформулювати авторське визначення узагальненої категорії «обліково-аналітичне забезпечення внутрішнього контролю фінансових результатів», відповідно до якого під ним розуміється сукупність обліково-аналітичних процедур, за допомогою яких суб'єкт контролю одержує інформацію про фактичний стан процесів формування, розподілу та використання фінансових результатів, встановлює відхилення отриманих показників від

заданих або нормативних та розробляє заходи, спрямовані на їх усунення або попередження виникнення у майбутньому.

Список літератури:

1. Жадан Т.А. Внутрішній контроль як економічна категорія: систематизація наукових підходів та уточнення змісту / Т.А. Жадан, С.О. Яценко // Глобальні та національні проблеми економіки. Електронне наукове фахове видання. – 2017. – № 16. – С. 845-850;
2. Жадан Т.А. Економічна сутність та зміст поняття «державний фінансовий контроль» / Т.А. Жадан // Науковий журнал «Причорноморські економічні студії». – 2017. – № 16. – С. 161-168;
3. Вольська В.В. Методичні підходи до обліково-аналітичного забезпечення та аудиту управлінської діяльності аграрних підприємств / В.В. Вольська // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. - 2012. - Вип. 3 (24). - С. 83-88;
4. Камінська Т.Г. Обліково-аналітичний процес: його зміст і стадії / Т.Г. Камінська // Науковий вісник НАУ. - 2002. - Вип. 50. - С. 313-318;
5. Яценко В.Ф. Теоретико-методологічний генезис сутності та змісту обліково-аналітичного забезпечення управління підприємством / В.Ф. Яценко // Вісник Житомирського державного технологічного університету. Економічні науки. - 2013. - № 3 (65). - С. 75-83.